



## آیین نامه‌ی آموزشی دوره‌ی کردانی و کارشناسی

معاونت آموزشی  
اداره کل پشتیبانی آموزشی  
آبان ماه ۱۳۸۹

عنوان: آیین نامه‌ی آموزشی دوره‌ی کاردانی و کارشناسی جامعه‌المصطفی <sup>(ص)</sup> العالمیه
مصوب * مرجع تصویب: شورای آموزشی مرکز جهانی علوم اسلامی تاریخ تصویب: دی ماه ۱۳۸۲
مصوب * بازنگری مرحله اول مرجع تصویب: شورای آموزشی مرکز جهانی علوم اسلامی تاریخ تصویب: شهریور ماه ۱۳۸۴
مصوب * بازنگری مرحله دوم مرجع تصویب: کمیته بررسی تدوین آئین نامه‌های آموزشی وابسته به شورای آموزشی المصطفی <sup>(ص)</sup> تاریخ تصویب: ۱۳۸۹/۷/۲۰

### مراحل انجام بازنگری آئین نامه‌های آموزشی:

بحول و قوه الهی و عنایت حضرت ولی عصر<sup>(عج)</sup> بحث بازنگری آئین نامه‌های آموزشی پس از ابلاغ معاون محترم آموزشی جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر زارعان<sup>(زیدعزه)</sup> به اداره کل پشتیبانی آموزشی مبنی بر ضرورت بازنگری آئین نامه‌ها و تاکید ریاست محترم المصطفی<sup>(ص)</sup> حضرت آیت الله اعرافی<sup>(زیدعزه)</sup> در این زمینه، برای کارشناسی اولیه، کمیته‌ای عبارتند از: معاونین محترم آموزشی واحدهای آموزشی و نماینده معاونت‌های سازمان مرکزی جهت بازنگری تشکیل و کار اولیه بازنگری بانجام رسید و پس از طرح در شورای آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> مصوب گردید کلیه آئین نامه‌های آموزشی بازنگری شده در کمیته‌ای- وابسته به شورای آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> - که متشکل از معاونین محترم آموزشی و پژوهشی، رؤسای محترم مجتمع‌های آموزش عالی امام خمینی<sup>(ره)</sup>، عالی فقه، رئیس موسسه آموزش عالی بنت الهدی<sup>(رض)</sup> و مدیر کل پشتیبانی آموزشی است بررسی نهایی شود و پس از تصویب در آن کمیته، محضر ریاست محترم المصطفی<sup>(ص)</sup> ارسال تا پس از تایید، جهت اجرا ابلاغ گردد.

لذا آئین نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی در تاریخ ۸۹/۷/۲۰ در کمیته مذکور بررسی و کلیه مواد و تبصره‌های آن به تصویب رسید.

ابلاغیه ریاست محترم جامعه المصطفی<sup>(ص)</sup> العالمیه:

**مقدمه:**

این آیین نامه برگرفته از آیین نامه‌ی آموزشی مرکز جهانی علوم اسلامی است پس از تغییرات ساختاری در مرکز جهانی علوم اسلامی و سازمان خارج از کشور و تأسیس نهاد جدیدی به نام جامعه المصطفی<sup>(ص)</sup> العالمیه، با توجه به نیازهای جدید واحدهای آموزشی تابع آن و وجود ابهام در برخی از مواد آیین نامه، معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> درصدد بازنگری در آن برآمد. حاصل تلاش کارگروه (وابسته به شورای آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup>) در ۱۴ فصل و ۹۶ ماده و ۸۴ تبصره تنظیم گردید و در شورای آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> به تصویب رسید.

آیین نامه‌ی آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی، مجموعه‌ی ضوابط و مقررات آموزشی مصوب حاکم بر واحدهای آموزشی جامعه المصطفی<sup>(ص)</sup> العالمیه است که برای ۱- ایجاد نظم در اجرای برنامه آموزشی، ۲- وحدت روش در همه‌ی واحدهای آموزشی، ۳- تقویت روحیه‌ی انضباط آموزشی، ۴- استفاده‌ی بهینه از استعدادهاى طلاب، ۵- آگاهی آنان از مقررات و فراهم شدن زمینه‌ی نظارت و ارزشیابی مثبت آموزشی، تدوین یافته است.

در دست یابی به این اهداف، مهم نحوه‌ی اجرا و به کارگیری دقیق مقررات و ضوابطی است که در این آیین نامه پیش بینی شده است. این مقصود، فقط با هماهنگی مسئولان اجرایی واحدهای آموزشی و همکاری گروه‌های علمی، تربیتی، استادان و طلاب عزیز امکان پذیر است.

با استعانت از خداوند متعال و تحت توجهات حضرت ولی عصر<sup>(عج)</sup> و با امید به تحقق این همکاری و هماهنگی، چند نکته یادآوری می شود:

۱- تصمیم گیری درباره‌ی موضوعاتی که آیین نامه از آن ساکت است و نیز موارد مبهم بر عهده‌ی «معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup>» است.

۲- واحدهای آموزشی، ملزم به اجرای دقیق و کامل برنامه‌های آموزشی مصوب‌اند و هیچ تغییری در «عنوان‌ها»، «تعداد واحدها» و «محتوای دروس» و نیز «تغییر در واحدهای پیش‌نیاز»، مجاز نیست و مسئولیت اجرای این برنامه بر عهده‌ی رییس ارشد واحد آموزشی است.

۳- مسئولان اجرایی، استادان راهنما، مدرسان و طلاب ملزم به رعایت و اجرای این آیین‌نامه هستند. هر عملی که بر خلاف این آیین‌نامه صورت گیرد از درجه اعتبار ساقط است.

۴- مسئولیت آشنا نمودن طلاب با مفاد این آیین‌نامه بر عهده‌ی واحدهای آموزشی است و این واحدها به هنگام نام نویسی، در نخستین نیم‌سال تحصیلی و نیز ابتدای هر سال تحصیلی باید اهم موارد آن را در اختیار طلاب قرار دهند.

معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> امیدوار است این آیین‌نامه در ایجاد هماهنگی فعالیت‌های آموزشی واحدها، ارتقای کیفیت آموزش و رفع مشکلات مربوط به مقررات آن سهم تعیین‌کننده داشته باشد. بی‌گمان دیدگاه‌های نظرات مجربان و متصدیان امور آموزشی درباره‌ی نتایج حاصل از اجرای این آیین‌نامه می‌تواند در تجدید نظرهای بعدی در کانون استفاده و استناد قرار گیرد.

معاونت آموزشی

اداره کل پشتیبانی آموزشی

## تعاریف

### جامعه المصطفی (ص) العالمیه:

نهادی است حوزوی، دارای شخصیت حقوقی مستقل و استقلال مالی و اداری و استخدامی که تحت نظارت عالی رهبر معظم انقلاب اسلامی مشغول به فعالیت است. این نهاد در سطح آموزش عالی برای تعلیم و تربیت طلاب غیرایرانی با استقلال در برنامه‌ریزی و جذب و پذیرش طلاب اقدام می‌کند.

یادآوری: در این مجموعه، از عنوان «جامعه المصطفی (ص) العالمیه» به اختصار به «المصطفی (ص)» تعبیر می‌شود.

### واحد آموزشی:

مراکز آموزشی وابسته به جامعه المصطفی (ص) العالمیه در این آیین نامه به طور اختصار «واحد آموزشی» نامیده می‌شود.

### گروه علمی تربیتی:

گروهی متشکل از مدیر منصوب از سوی ریاست جامعه و جمعی از اعضای هیئت علمی و استاتید که در گرایش خاصی یا چندین گرایش متجانس در چارچوب آیین نامه‌ی گروه‌های علمی - تربیتی در جامعه المصطفی (ص) فعالیت دارد؛ مانند: گروه علمی - تربیتی علوم قرآن و حدیث، گروه علمی - تربیتی فقه و اصول.

### رشته:

رشته یکی از شاخه‌های فرعی در طبقه بندی علمی (علوم و معارف اسلامی، علوم انسانی، علوم پایه و ...) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز است و حداقل به یک کارآمدی مشخص می‌انجامد.

### برنامه درسی:

مجموعه‌ای است متشکل از دروس حوزوی عمومی مشترک و تخصصی، مربوط به هر رشته یا گرایش، مصوب شورای عالی

آموزشی جامعه المصطفی<sup>(ص)</sup> است که در حد معینی از واحدهای درسی را در خود جای داده است.

### **دروس الزامی:**

دروسی است که طلاب بدون گذراندن واحدهای آن، نمی‌توانند فارغ‌التحصیل شوند. این دروس قابل جابه‌جایی و تعویض با سایر دروس نیز نیستند و در برابر دروس اختیاری قرار دارند.

### **دروس اختیاری:**

دروسی است که طلاب بدون گذراندن واحدهای آن می‌توانند فارغ‌التحصیل شوند انتخاب این دروس مشروط به این امر است که تعداد واحدهای انتخابی طلاب از سقف مجاز در هر رشته یا گرایش تجاوز نکند..

### **دروس غیر حضوری:**

دروسی است که با عدم طلاب در کلاس نیز می‌توان آن را به عنوان واحد درسی انتخاب کرد در دروس غیر حضوری طلاب مکلفند در فرصت مطالعاتی، آن را خوانده و در آخر نیم‌سال امتحان دهند. این دروس به عنوان واحدهای درسی آنها بحساب می‌آید.

### **دروس عمومی:**

به منظور افزایش اطلاعات و معلومات مورد نیاز طلاب، فراتر از دروس تخصصی آنان در حوزه‌ی کلیات فرهنگ و معارف اسلامی، دروسی در برنامه‌ی درسی تحت عناوین دروس حوزوی، عمومی و مشترک (پایه) ارائه می‌شود که به دروس عمومی معروف است.

### **دروس مستقل:**

دروسی که گذراندن آنها وابسته به گذراندن دروس دیگر نیست و هر زمان و در هر نیم‌سال تحصیلی می‌توان آنها را به تنهایی و بدون توجه به انتخاب سایر دروس انتخاب نمود.

### **دروس پیش‌نیاز:**

دروسی است که گذراندن آن مقدم بر برخی از مواد درسی دیگر است و طلبه باید به عنوان پیش‌نیاز ابتدا آن دروس را بگذراند. این

دروس مقرر و مصوب در برنامه های درسی هر دوره است و در جدول برنامه درسی ارائه می شود.

### **دروس جبرانی:**

دروسی اضافه بر واحدهای درسی مقرر در دوره ی کارشناسی است که گذراندن آن به عنوان دروس جبرانی، برای طلبه ضروری تشخیص داده می شود. وی مکلف است آن دروس را براساس برنامه ی مصوب، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در دوره بگذراند.

### **دروس عملی:**

به دروسی اطلاق می شود که نیازمند کسب مهارت و کارورزی به صورت عملی با حضور استاد است و میزان آن دو برابر ساعات نظری است.

### **امتحانات ارتقایی:**

امتحانات ارتقایی در مقابل امتحانات عادی قرار دارد و به امتحاناتی گفته می شود که طلبه با داشتن شرایطی می تواند بدون حضور در کلاس و انتخاب واحد در ابتدای نیم سال، آن را امتحان دهد.

### **نظام واحدی:**

نظام واحدی به نظامی گفته می شود که ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا مردودی طلبه در یک درس به همان درس محدود است.

سال تحصیلی در نظام سالی واحدی به صورت دو نیم سال پیوسته و تعداد هفته ها و ساعات برگزاری واحدهای نظری و عملی آن دو برابر نظام نیم سالی واحدی است.

### **واحد درسی:**

منظور از آن میزان درسی است که تحت عنوان واحد، ارائه می شود و طلبه ملزم است آن واحد را بخواند و امتحان دهد.

### **نیم سال تحصیلی:**

به مدت زمان چهار ماه و نیم آموزش که طی ۱۶ هفته انجام می پذیرد، یک نیم سال تحصیلی گفته می شود.

### سال تحصیلی:

هر سال تحصیلی از دو نیم‌سال تحصیلی پیوسته یا ناپیوسته و در صورت ضرورت یک دوره تابستانی تشکیل می‌شود.

### دوره‌ی تابستانی:

این دوره تابستانی ارائه می‌شود که شامل ۶ هفته آموزشی است و تعداد واحدهای انتخابی در دوره‌ی تابستانی حداکثر ۸ واحد درسی است.

### دوره‌ی کردانی:

پایین‌ترین دوره‌ی تحصیلی آموزش عالی در المصطفی<sup>(ص)</sup> است که به اعطای مدرک بالاتر از دیپلم و پایین‌تر از کارشناسی (فوق دیپلم یا دیپلم عالی) می‌انجامد و تعداد واحدهای آن تقریباً نیمی از تعداد واحدهای دوره کارشناسی است.

### دوره‌ی کارشناسی:

دوره‌ی بالاتر از «کردانی» و پایین‌تر از «کارشناسی ارشد» است که سرانجام به اعطای مدرک «کارشناسی» در رشته مربوط منتهی می‌شود که می‌تواند به صورت پیوسته یا ناپیوسته اجرا شود.

### طلبه:

آن دسته از افراد علاقه‌مند به تعلیم علوم و معارف اسلامی اطلاق می‌شود که المصطفی<sup>(ص)</sup> آنها را پذیرفته و طبق مقررات ثبت نام کرده‌اند و به صورت حضوری در یکی از واحدهای آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> به تحصیل اشتغال دارند.

### طلبه مشروط:

هرگاه میانگین نمره‌های یک نیم‌سال تحصیلی طلبه در دوره‌ی کارشناسی کمتر از ۱۲ باشد، طلبه‌ی مشروط نامیده می‌شود.

### نام‌نویسی مشروط:

منظور از آن ثبت نام از طلبه مشروط به منظور ادامه تحصیل او است.



**انصراف از تحصیل:**

در صورتی که طلبه رسماً عدم تمایل خود را به ادامه‌ی تحصیل اعلام کند، این اقدامش انصراف از تحصیل نامیده می‌شود.

**ترک تحصیل:**

منفک شدن غیر موجه و بدون اجازه‌ی قبلی از واحد آموزشی را ترک تحصیل می‌گویند.

**کمیته انضباطی:**

مرجعی است، که مطابق موارد مقرر در آیین‌نامه‌ی کمیته‌ی انضباطی، به تخلف گزارش داده شده در مورد طلبه، رسیدگی کرده و تصمیم مقتضی را اخذ می‌کند.

**حذف و اضافه:**

طلبه می‌تواند پس از شروع نیم‌سال تحصیلی با رعایت مقررات آموزشی در مهلت تعیین شده برای تعیین یا حذف برخی از واحدهای درسی اخذ شده و یا اضافه کردن برخی دیگر از واحدهای درسی اقدام کند.

**انتقال:**

انتقال به معنای تغییر محل تحصیل طلبه براساس ضوابط و مقررات آموزشی المصطفی (ص) است.

**طلبه مهمان:**

طلبه‌ای است که طبق ضوابط مقرر به طور تک درس، یا تمام وقت به میزان و مدت مشخص شده در آیین‌نامه، واحد آموزشی محل تحصیل (مدرسه‌ی مبدأ) خود را تغییر داده و در واحد آموزشی دیگری (مدرسه‌ی مقصد) به تحصیل ادامه می‌دهد.

**مأموریت:**

اعزام طلبه به داخل یا خارج از کشور به منظور تبلیغ یا تدریس، طبق ضوابط و مقررات، در مدت زمان موقت (بلندمدت یا کوتاه مدت) مأموریت نامیده می‌شود.

### مرخصی اضطراری:

چنانچه مرخصی، مشروط به شرط «احراز ضرورت» باشد، که مرجع تشخیص ضرورت رئیس واحد آموزشی است مرخصی اضطراری نامیده می‌شود. مرخصی اضطراری دو گونه است:

الف) مرخصی ترمی (یک بار در طول دوره تحصیلی برای برادران و دو بار برای خواهران)

ب) مرخصی یک ماهه (در هر نیم‌سال)

### معادل سازی:

واحدهایی که طلبه آن را قبلاً در یکی از مراکز آموزشی مورد تایید المصطفی<sup>(ص)</sup> (داخل یا خارج از کشور) گذرانده است، با واحدهای درسی فعلی المصطفی<sup>(ص)</sup> در رشته مورد نظر به تشخیص گروه علمی - تربیتی تطبیق می‌شود معادل سازی می‌گویند.

### ارزشیابی تحصیلی:

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی طلبه در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت او در کلاس، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات کتبی و شفاهی بین نیم‌سال و پایان نیم‌سال صورت می‌گیرد و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نیم‌سال تحصیلی براساس میانگین نمرات دروس و واحدهای درسی آن نیم‌سال می‌باشد.

### تحقیق پایانی:

منظور از تحقیق پایانی، تحقیق و نوشته‌ای است که طلبه بنا بر ضوابط و مقررات خاصی در پایان دوره کارشناسی موظف است آن را در موضوعی خاص ارائه دهد. این تحقیق زیر نظر استاد راهنما انجام می‌شود و قواعد و قوانین خاص به خود را دارد و به عنوان دو واحد درسی محاسبه می‌شود.

### فراغت از تحصیل:

طلبه‌ای که کلیه واحدهای دوره کاردانی و کارشناسی را با موفقیت طبق برنامه مصوب بگذراند فارغ التحصیل محسوب می‌شود.

## فصل اول: شرایط پذیرش و معرفی

### ۱- شرایط پذیرش

**ماده ۱)** پذیرش طلبان پس از احراز کلیه شرایط، اعم از عمومی (شروط غیر آموزشی) و اختصاصی (شروط آموزشی) صورت می‌گیرد.

**تبصره:** اعلام، تشخیص و بررسی کلیه شرایط پذیرشی - اعم از عمومی و اختصاصی - بر عهده‌ی معاونت آموزشی می‌باشد.

### الف) شرایط عمومی

**ماده ۲)** ورود به مقطع کاردانی و کارشناسی طبق شرایط عمومی مندرج در آیین‌نامه پذیرشی با لحاظ صلاحیت‌های رفتاری و تربیتی انجام می‌گیرد.

### ب) شرایط اختصاصی

**ماده ۳)** شرایط اختصاصی ورود به مقطع کاردانی و کارشناسی از قرار ذیل می‌باشد:

**الف)** برخورداری از توانایی و استعداد فکری و تحصیلی.

**ب)** داشتن حداقل مدرک معتبر دیپلم.

**تبصره:** در موارد خاص طلبانی که مدرک دیپلم آنها آماده نیست، ملزم به ارائه مدرک دیپلم خود تا دو سال قبل از پایان دوره آموزشی می‌باشند.

**ج)** تعهد اشتغال به تحصیل تا پایان دوره آموزشی.

**د)** قبولی در ارزیابی زبان فارسی و تمهیدی و یا با موفقیت سپری

کردن دوره‌ی آموزش زبان فارسی و تمهیدی.

**ه)** تسلط به زبان آموزشی (زبان فارسی یا عربی)

**تبصره:** طلبانی که مسلط به زبان عربی هستند و تمایل به تحصیل

در بخش عربی را دارند می‌توانند دوره‌ی آموزش زبان فارسی

مقدماتی و متوسطه را در طول دوره‌های تابستانی بگذرانند.

## ۲- شرایط معرفی

**ماده ۴) معاونت آموزشی،** باید از یک ماه تا ده روز مانده به شروع هر نیم سال تحصیلی نسبت به معرفی طلاب به واحدهای آموزشی اقدام نماید.

**تبصره (۱):** معاونت آموزشی، در صورت امکان تشکیل کلاس (حداقل ۸ نفره) می تواند با هماهنگی واحد آموزشی، خارج از تاریخ مذکور نسبت به معرفی طلاب اقدام نماید.

**تبصره (۲):** افرادی که مستقیماً از خارج کشور برای دوره کارشناسی پذیرش می شوند تا یک ماه و نیم بعد از شروع نیم سال تحصیلی نیز می توانند به واحد آموزشی معرفی شوند.

**تبصره (۳):** طلبی که با تاخیر یک ماه از شروع نیم سال تحصیلی به واحد آموزشی معرفی می شوند، آن نیم سال جزء سالهای تحصیلی آنها محسوب نمی شود.

**ماده ۵) طلبه پس از معرفی توسط معاونت آموزشی حداکثر تا یک هفته از تاریخ معرفی ملزم به حضور در واحد آموزشی محل تحصیل خود است؛ در غیر این صورت معرفی نامه پس از یک هفته از درجه اعتبار ساقط می شود.**

**ماده ۶) طلبه در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند مرکز آموزشی را نخواهد داشت و در صورت تخلف از ادامه تحصیل او در یکی از رشته های انتخابی بر اساس حکم کمیته انضباطی سازمان مرکزی جلوگیری می شود و وی از ادامه تحصیل محروم می شود.**

**تبصره (۱):** طلاب ممتاز (استعدادهای درخشان) و نخبه از شمول این ماده مستثنی هستند. تعریف طلبه ممتاز، نخبه و ضوابط اجرایی آن توسط معاونت آموزشی تعیین و ابلاغ می شود.

**تبصره (۲):** ثبت نام در دوره های کوتاه مدت و آموزشهای موقت با هماهنگی واحدهای آموزشی است.

### فصل دوم: نظام آموزشی

- ماده ۷)** نظام آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> مبتنی بر نظام «واحدی» است و به دو صورت «نیم‌سال‌ی واحدی» و «سال‌ی واحدی» قابل اجرا است.
- تبصره (۱):** هر نیم‌سال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره‌ی تابستانی شامل ۶ هفته آموزشی، مطابق با تقویم آموزشی اعلامی از سوی معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup>، است.
- تبصره (۲):** در شرایط خاص، واحد آموزشی می‌تواند دوره‌ی تابستانی را برای همه یا بخشی از طلبان الزام نماید.
- تبصره (۳):** مدت امتحانات پایان هر نیم‌سال و دوره‌ی تابستانی جزو مدت آموزشی محسوب نمی‌شود.
- ماده ۸)** هر واحد درس نظری طی ۱۶ ساعت و هر واحد درس عملی ۳۲ ساعت ارائه می‌گردد.
- تبصره:** در موارد استثنایی و ضروری به پیشنهاد گروه علمی - تربیتی و موافقت واحد آموزشی یا رییس مدرسه عالی، می‌توان یک واحد درسی را در مدت کوتاه‌تر از ۱۶ هفته ارائه نمود، مشروط بر این که مجموع ساعات هر واحد درسی از حد مقرر خود کمتر نشود.
- ماده ۹)** حداکثر واحد هر درس در هر نیم‌سال از ۵ واحد نباید تجاوز کند.
- ماده ۱۰)** هر درس، بخش مستقلی از برنامه آموزشی است که در یک موضوع معین با تعداد واحد مشخص برای یک نیم‌سال تحصیلی ارائه می‌شود.
- ماده ۱۱)** کلاس درس با حداقل ۱۰ نفر و حداکثر ۲۵ نفر تشکیل می‌گردد.
- تبصره:** در موارد خاص به تشخیص معاونت آموزشی واحد آموزشی و تأیید رییس واحد آموزشی این میزان قابل تغییر است.
- ماده ۱۲)** حضور کلیه طلاب در کلاس درس الزامی می‌باشد.

تبصره: در موارد خاص واحد آموزشی می‌تواند با تشخیص گروه علمی تربیتی و با تأیید معاونت آموزشی واحد آموزشی اجازه‌ی اخذ واحد به صورت غیر حضوری را صادر نماید. حداکثر سقف میزان واحد غیر حضوری برای هر طلبه در طول دوره‌ی کارشناسی ۳۰ واحد درسی است.

تبصره: اخذ بیش از ۳۰ واحد تا سقف ۴۰ واحد مشروط به تأیید رییس ارشد واحد آموزشی است.

**ماده ۱۳)** دروس دوره‌ی کارشناسی المصطفی<sup>(ص)</sup> به صورت رشته‌ای است و از لحاظ محتوا به دروس حوزوی، عمومی، مشترک و تخصصی تقسیم می‌شود.

**ماده ۱۴)** هر درس از نظر ارتباط با درس یا دروس دیگر به دو صورت وابسته (پیش نیاز) و مستقل ارائه می‌شود.

**ماده ۱۵)** واحدهای درسی از نظر انتخاب طلبه، به الزامی و اختیاری تقسیم می‌شود.

**ماده ۱۶)** درس از لحاظ نحوه‌ی ارائه، به نظری و عملی و نظری - عملی، تقسیم می‌شود.

### فصل سوم: تعداد واحدها و طول هر دوره

**ماده ۱۷)** میزان واحدهای لازم برای مرحله‌ی کاردانی و کارشناسی بر حسب رشته، طبق سرفصل‌ها و برنامه‌های ابلاغ شده از سوی معاونت آموزشی المصطفی (ص) است.

**ماده ۱۸)** چنانچه طلبه‌ای حداقل نیمی از مجموع واحدهای مصوب دوره کارشناسی را طبق مقررات با موفقیت گذرانده باشد و امکان ادامه‌ی تحصیل نداشته باشد، منوط به دارا بودن شرایط به وی مدرک کاردانی معارف اسلامی اعطا خواهد شد.

**ماده ۱۹)** حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی ۳ سال برای ۹۸ واحد درسی و در دوره کارشناسی ۴/۵ سال برای ۱۶۹ واحد درسی است.

**تبصره ۱:** در رشته‌هایی که بیشتر یا کمتر از ۱۶۹ واحد درسی هستند به ازاء هر ۱۴ واحد درسی، یک نیم‌سال تحصیلی اضافه یا کسر می‌شود.

**تبصره ۲:** حداکثر مدت مجاز تحصیل برای طلابی که سوابق آموزشی و نمرات مورد قبول ارائه نموده‌اند به همان میزان کمتر خواهد بود.

**تبصره ۳:** در صورتی که طلبه نتواند واحدهای دوره را طی حداکثر زمان مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند، در صورت دارا بودن عذر موجه به تشخیص کمیته‌ی انضباطی واحد آموزشی یک نیم‌سال دیگر به او مهلت داده خواهد شد.

**تبصره ۴:** در صورتی که طلبه با حضور در کلاس نتواند در طی دو سال حداقل ۵۰ واحد از واحدهای درسی دوره را بگذراند و یا کل واحدهای دوره را بر حسب مورد، طی حداکثر زمان مجاز تحصیل با موفقیت طی نکند از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

**تبصره ۵:** در موارد خاص با درخواست طلبه و پیشنهاد گروه علمی - تربیتی، واحد آموزشی می‌تواند در دروس قرآن، تفسیر، ادبیات،

فقه، اصول، فلسفه و منطق برای هر طلبه - با رعایت مواد فصل دوم - حداکثر تا ۴۰ واحد درسی فوق برنامه ارائه نماید. در موارد مذکور با تأیید رییس ارشد واحد آموزشی به ازاء هر ۲۰ واحد یک نیم‌سال تحصیلی به حداکثر مدت مجاز تحصیل اضافه می‌گردد.

**ماده ۲۰)** تعداد واحدهای انتخابی طلاب در شرایط عادی طی یک نیم‌سال تحصیلی نباید کمتر از ۱۸ واحد و بیشتر از ۲۴ واحد باشد.

**تبصره ۱:** طلاب خواهر متأهل می‌توانند حداقل ۱۴ واحد اخذ نمایند.

**تبصره ۲:** در آخرین نیم‌سال تحصیلی دوره‌ی کارشناسی، طلبه از رعایت شرط انتخاب حداقل و حداکثر واحد مصوب معاف است.

**تبصره ۳:** در مواردی که طلبه دارای عذر موجه باشد، واحد آموزشی می‌تواند با حداقل ۱۲ واحد نیز موافقت نماید اما آن نیم‌سال جزو سنوات تحصیلی او به شمار می‌رود.

**تبصره ۴:** در صورتی که طلبه برای فراغت از تحصیل تنها ۱۰ واحد درسی باقیمانده داشته باشد، با نظر گروه علمی - تربیتی مربوط و با هماهنگی آموزش واحد آموزشی می‌تواند، آن دروس را در طول حداکثر یک ماه امتحان دهد.

**تبصره ۵:** طلابی که آخرین معدل نیم‌سالی آنان حداقل ۱۸ باشد، می‌توانند مشروط به گذراندن حداقل واحد با موافقت رییس ارشد واحد آموزشی بیشتر از ۲۴ واحد تا ۲۸ واحد اخذ نمایند.

**تبصره ۶:** به مدت مجاز تحصیل خواهران متأهل، یک نیم‌سال اضافه می‌شود.

**ماده ۲۱)** حداکثر واحد برای دوره تابستانی ۸ واحد درسی است.

**ماده ۲۲)** در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه علمی - تربیتی مربوط تکمیل درسی در شرایطی استثنایی و اضطراری در طول یک نیم‌سال میسر نباشد، آن درس ناتمام تلقی می‌گردد و اجازه‌ی ادامه درس در نیم‌سال جدید صادر می‌شود البته نمره ناتمام آن درس



باید حداکثر تا پایان نیم سال بعد به نمره‌ی قطعی تبدیل و در کارنامه‌ی قبلی ثبت شود.

**ماده ۲۳)** در صورتی که گروه‌های علمی - تربیتی واحد آموزشی پس از ارزیابی علمی، گذراندن تعدادی از واحدهای درسی را تحت عنوان (تقویتی، جبرانی و پیش‌نیاز) برای طلبه در طول تحصیل ضروری تشخیص دهند، باتصویب شورای آموزش واحد آموزشی، طلبه موظف است آن دروس را به صورت «فوق برنامه» بگذراند.

**تبصره:** حداکثر واحدهای «تقویتی، جبرانی و پیش‌نیاز» ۸ واحد درسی بوده و بیش از آن مشروط به موافقت معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> است. این مدت جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل طلبه به حساب می‌آید و به حداکثر مدت مجاز دوره افزوده نخواهد شد.

### فصل چهارم: حذف و اضافه

**ماده ۲۴)** طلبه می‌تواند در هر نیم‌سال تحصیلی فقط در مهلتی کمتر از دو هفته، پس از شروع نیم‌سال تحصیلی، حداکثر دو درس دیگر انتخاب یا دو درس انتخابی خود را حذف یا دو درس انتخابی خود را با دو درس دیگر جابه‌جا نماید. مشروط بر رعایت حداقل و حداکثر تعداد واحدهای انتخابی.

**ماده ۲۵)** در موارد ضروری طلبه می‌تواند تا ۵ هفته‌ی قبل از پایان نیم‌سال تحصیلی فقط یکی از دروس خود را با تأیید گروه علمی - تربیتی مربوط حذف کند، مشروط بر آن که؛ اولاً غیبت طلبه در آن درس بیش از  $\frac{3}{16}$  مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقی مانده وی از ۱۸ واحد کمتر نشود.

**ماده ۲۶)** حذف درس‌های اخذ شده در یک نیم‌سال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص واحد آموزشی، طلبه قادر به ادامه‌ی تحصیل در آن نیم‌سال نباشد. و به فرض موافقت با حذف درس، اگر طلبه از مرخصی ترمی استفاده نکرده باشد، جزو مرخصی ترمی محسوب و در غیر این صورت نیم‌سال مزبور جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل طلبه محسوب خواهد شد.

### فصل پنجم: حضور و غیاب

**ماده ۲۷)** شرکت طلبه در تمامی برنامه‌های درسی و فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی الزامی است.

**ماده ۲۸)** حضور و غیاب قبل از شروع درس صورت می‌گیرد و طلبه ملزم است قبل از شروع درس تا پایان آن در کلاس حاضر باشد. **تبصره (۱):** ترک کلاس درس و عدم مراجعه، غیبت محسوب می‌شود.

**تبصره (۲):** تأخیر بیش از ۵ دقیقه غیبت محسوب می‌شود.

**ماده ۲۹)** مدت زمان هر جلسه درس ۵۰ دقیقه می‌باشد.

**ماده ۳۰)** در صورتی که مجموع غیبت‌های غیر موجه طلبه در کل نیم‌سال به  $\frac{1}{16}$  ساعات درسی آن نیم‌سال برسد، توسط معاونت آموزشی به وی تذکر داد می‌شود و در صورتی که به  $\frac{2}{16}$  برسد، از وی تعهد گرفته شده و در پرونده نامبرده درج می‌شود و در صورتی که به  $\frac{3}{16}$  برسد، پرونده، جهت تصمیم‌گیری به کمیته‌ی انضباطی واحد آموزشی ارسال می‌گردد.

**ماده ۳۱)** اگر غیبت بیش از  $\frac{3}{16}$  طلبه در هر درس تماماً غیرموجه باشد، موجب حذف آن درس با نمره صفر خواهد شد و اگر موجه یا تلفیقی از موجه و غیر موجه باشد موجب حذف آن درس بدون نمره صفر می‌گردد.

**تبصره ۱:** قید "حذف" با نمره صفر یا بدون نمره صفر در ستون نمره کارنامه طلبه درج می‌گردد.

**تبصره ۲:** در فرض فوق رعایت حداقل ۱۸ واحد در نیم‌سال لازم نبوده و لکن نیم‌سال مزبور به عنوان نیم‌سال کامل و جزو سنوات تحصیلی طلبه محسوب می‌شود.

**تبصره ۳:** مرجع تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت‌ها معاونت آموزشی آن واحد آموزشی است.

**ماده ۳۲** هر گونه عدم حضور در کلاس درس منوط به اخذ اجازه‌ی قبلی از مسئولان مربوط است.

**تبصره:** هرگاه اخذ اجازه از قبل برای طلبه امکان نداشته باشد، وی موظف است در اولین فرصت ممکن علت غیبت را کتباً به ضمیمه‌ی مدارک مربوط، به معاونت آموزشی واحد آموزشی اعلام کند.

**ماده ۳۳** غیبت غیر موجه در روز امتحان هر درس به منزله‌ی گرفتن نمره صفر در آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می‌گردد.

## فصل ششم: مرخصی و مأموریت به خارج از کشور

### ۱- مرخصی:

**ماده ۳۴)** طلبه در فصل تابستان می تواند به مدت حداکثر ۲ ماه با شرایط زیر از کشور خارج شود.  
 الف) وضعیت مطلوب آموزشی.  
 ب) وضعیت مطلوب انضباطی.  
 ج) عدم مشکل اداری.  
 د) موافقت رئیس ارشد واحد آموزشی.

**ماده ۳۵)** طلبه می تواند در طول دوره تحصیلی از مرخصی اضطراری ترمی یا یک ماهه استفاده نماید.  
**تبصره (۱):** مرخصی ترمی فقط یک بار در طول دوره ممکن است و مرخصی یک ماهه در هر نیم سال ممکن است.  
 شرایط مندرج در ذیل مسافرت تابستانی به علاوه شرط «احراز ضرورت» برای مرخصی اضطراری لازم است.

**تبصره (۲):** در مواردی که با مرخصی طلبه به علت ضرورت گذراندن دوره سربازی موافقت شده باشد او می تواند پس از بازگشت به مدت یک نیم سال به طور مشروط در واحد آموزشی سابق خود ادامه تحصیل دهد و در طول این مدت، معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> موظف است وضعیت وی را از جهت پذیرشی مشخص کند.

**ماده ۳۶)** در صورت استفاده طلبه از مرخصی اضطراری یک ماهه، مدت مزبور جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل وی محسوب می شود و او ملزم به جبران و شرکت در امتحانات دروس تعیین شده است.

- مرخصی ترمی و یک ماهه در موارد زیر امکان پذیر است:

۱- بیماری خود یا بستگان درجه یک.

۲- انجام امور اداری.

۳- فوت بستگان درجه یک.

۴- ازدواج.

**تبصره (۱):** نسبت به خواهران متأهل برای مرخصی اضافی با تشخیص رییس ارشد تصمیم گیری می شود.

**تبصره (۲):** سایر موارد با تشخیص رییس ارشد واحد آموزشی است.

**تبصره (۳):** مرجع تشخیص احراز ضرورت، رییس ارشد واحد آموزشی است.

**ماده (۳۷)** طلبایی که کمتر از یک نیم سال تحصیلی تأخیر داشته و عذرشان نیز موجه بوده است، - در صورتی که قبلاً از مرخصی ترمی استفاده نکرده باشند-، تأخیر آنها، جزو مرخصی ترمی محسوب می گردد و در صورتی که تأخیر غیرموجه باشد، مرجع تصمیم گیرنده، کمیته‌ی انضباطی واحد آموزشی خواهد بود.

**تبصره:** طلبایی که کمتر از یک نیم سال تحصیلی تأخیر داشته باشند، - در صورتی که از مرخصی ترمی استفاده کرده باشند-، کمیته انضباطی واحد آموزشی نسبت به ادامه تحصیل یا لغو پرونده تصمیم می گیرد.

**ماده (۳۸)** طلبایی که بیش از ۳ ماه تحصیلی تأخیر داشته باشند - و از مرخصی ترمی نیز استفاده کرده باشند -، پرونده آنها توسط واحد آموزشی تعلیق و ۳ ماه پس از تعلیق در صورت عدم مراجعت، پرونده توسط واحد آموزشی مسدود می گردد. در موارد فوق واحد آموزشی می بایست مراتب را به معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> اطلاع دهد.

**تبصره ۱:** در صورت تعلیق شدن و یا مسدود شدن پرونده‌ی طلبه، واحد آموزشی مربوط می بایست مراتب را به معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> اطلاع دهد.

**تبصره ۲:** در صورت بازگشت طلبه، تا ۶ ماه پس از انسداد پرونده، واحد آموزشی پس از بررسی دلایل تأخیر، می تواند نسبت به جاری شدن پرونده اقدام نماید.

**تبصره ۳:** مرجع رسیدگی به موجه یا غیر موجه بودن تخلفات ناشی از تأخیر در بازگشت از مسافرت، تا یک ماه برعهده‌ی رییس ارشد واحد آموزشی و بیش از آن برعهده‌ی کمیته‌ی انضباطی آن واحد آموزشی است.

## ۲- مأموریت

**ماده ۳۹)** طلبه محصل در سطح کارشناسی در صورت احراز ضرورت و دارا بودن کلیه‌ی شرایط واحد آموزشی مربوط می‌تواند جهت اعزام تبلیغی و تدریسی اقدام کند.

**ماده ۴۰)** مأموریت‌های تبلیغی و تدریسی باید از طریق مراجع معتبر اعزام کننده و هماهنگی بخش مربوط در المصطفی<sup>(ص)</sup> و با موافقت رییس ارشد واحد آموزشی صورت پذیرد.

**ماده ۴۱)** حداکثر زمان مأموریت بلند مدت یک سال و برای کوتاه مدت ۴۰ روز است.

**تبصره:** دو مأموریت کوتاه مدت در یک نیم‌سال تحصیلی ممنوع است.

**ماده ۴۲)** مدت زمان مأموریت بلند مدت، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل طلبه محسوب نمی‌گردد؛ ولی مدت زمان مأموریت‌های کوتاه مدت حساب می‌شود و طلبه ملزم به جبران و شرکت در امتحانات دروس تعیین شده است.

**تبصره ۱:** با مأموریت بلند مدت در اثنای نیم‌سال تحصیلی و امتحانات و نیز در صورت تقارن مأموریت کوتاه مدت با ایام امتحانات و همچنین در آخرین نیم‌سال تحصیلی موافقت صورت نمی‌گیرد.

**تبصره ۲:** سفر حج واجب و اعزام‌های تبلیغی حج از شمول این ماده مستثنی است و امتحانات مربوط در موعد دیگر برگزار می‌شود.

**ماده ۴۳)** طلاب مشغول به تحصیل در دوره کارشناسی فقط یک بار می‌توانند به مأموریت بلند مدت اعزام شوند.

**ماده ۴۴)** قوانین و ضوابط تأخیر در مراجعت از مأموریت، همانند قوانین تأخیر در مراجعت از مرخصی است.

**ماده ۴۵)** ملاک شروع و پایان مدت زمان مأموریت طلبه، تاریخ مورد موافقت واحد آموزشی بوده و طلبه تا زمان خروج، باید تابع کلیه ضوابط آموزشی واحد آموزشی خود باشد و حق تعطیل برنامه‌های آموزشی خود را ندارد.

**ماده ۴۶)** در صورتی که به هر علتی زمان خروج طلبه بیش از یک ماه به تعویق بیفتد، جهت اخذ مجوز جدید، به استعلام مجدد مراجع اعزام کننده از واحد های آموزشی، احتیاج است.  
**تبصره:** تمدید مأموریت کمتر از یک سال فقط در صورت هماهنگی قبلی و موافقت واحد آموزشی انجام پذیر بوده و نمی‌بایست از حداکثر زمان تجاوز کند.

### ۳- مراحل اخذ مأموریت

**ماده ۴۷)** مراحل اخذ مأموریت تدریسی و تبلیغی از قرار ذیل است:

- الف) تقاضای انجام مأموریت از مراجع مربوط.
  - ب) داشتن سوابق مطلوب آموزشی، انضباطی و تربیتی.
  - ج) گذراندن حداقل نصف واحدهای درسی دوره کارشناسی.
  - د) موافقت واحدهای آموزشی.
- تبصره:** در موارد خاص در صورت فقدان بعضی از ضوابط و شرایط پس از موافقت رییس ارشد واحد آموزشی با مأموریت طلبه موافقت می‌گردد.



### فصل هفتم: انصراف و ترک تحصیل

**ماده ۴۸)** انصراف طلبه از تحصیل با شرایط ذیل پذیرفته می شود:

- ۱- درخواست کتبی با ذکر ادله.
  - ۲- موافقت رییس ارشد واحد آموزشی.
  - ۳- تأیید معاونت آموزشی المصطفی (ص).
- تبصره:** حداکثر زمان اعلام واحد آموزشی پس از درخواست طلبه، و نیز اعلام نظر معاونت آموزشی المصطفی (ص) به مدت ده روز است، و عدم اعلام نظر، به معنای تأیید انصراف خواهد بود.

**ماده ۴۹)** پس از قطعیت انصراف و انسداد پرونده، بازگشت طلبه منوط به اجرای مراحل پذیرش و قبولی او در آزمون‌های مربوط است.

**ماده ۵۰)** ترک تحصیل (بدون کسب اجازه و هماهنگی با واحد آموزشی) به مدت بیش از یک ماه، انصراف از تحصیل محسوب و موجب انسداد پرونده توسط واحد آموزشی می گردد.

**تبصره:** در صورت بازگشت طلبه در مدت زمان کمتر از یک نیم سال و ارائه دلایل موجه، واحد آموزشی می تواند نسبت به جاری شدن پرونده وی اقدام نماید.

## فصل هشتم: امتحانات و ارزشیابی تحصیلی

### الف) امتحانات پایانی:

**ماده ۵۱)** امتحانات مقطع کردانی و کارشناسی پایان هر نیم سال و پایان هر دوره تابستانی برگزار می شود.

**تبصره:** واحد آموزشی می تواند برای دروس بیش از ۳ واحدی، امتحان میان نیم سال برگزار کند.

**ماده ۵۲)** عدم حضور طلبه در جلسه امتحان بدون عذر موجه یا عدم تحویل اوراق امتحانی به منزله اخذ نمره صفر است و در صورت موجه بودن عذر، آن درس بدون صفر حذف می گردد.

**تبصره (۱):** هر گونه عذر جهت عدم شرکت در امتحانات، قبلاً باید به صورت رسمی به معاونت آموزشی واحد آموزشی اعلام شود و در صورت عدم امکان هماهنگی و اخذ مجوز، طلبه باید در اولین فرصت، با مراجعه به معاونت آموزشی نسبت به موجه کردن غیبت خود اقدام کند.

**تبصره (۲):** اگر تعداد برگزاری ساعات یک ماده درسی در هر شرایطی کمتر از  $\frac{13}{16}$  ساعات درسی باشد، امتحان آن درس برگزار نخواهد شد؛ و به صورت درس ناتمام اعلام و پس از تکمیل با هماهنگی آموزش، امتحان آن برگزار می شود.

**ماده ۵۳)** نمره نهایی طلبه در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست ارزش گذاری می شود.

**ماده ۵۴)** از مجموع بیست نمره امتحان کتبی در هر ماده درسی نظری فاقد تحقیق الزامی، سه نمره به فعالیت کلاسی و پنج نمره به امتحان میان نیم سال و دوازده نمره به امتحان پایان نیم سال اختصاص می یابد و نمره امتحان شفاهی از بیست محاسبه می گردد.

**تبصره ۱:** دروسی که امتحان میان نیم سال ندارد، ۵ نمره امتحان میان نیم سال آن به نمره ی پایان نیم سال اضافه شده و نمره ی آن از ۱۷ محاسبه می گردد.

**تبصره ۲:** نمره نهایی در دروسی که علاوه بر امتحان کتبی، امتحان شفاهی نیز دارند، از میانگین دو نمره کتبی و شفاهی به دست می‌آید.

**تبصره ۳:** چنانچه طلبه با هماهنگی، درس فاقد تحقیق الزامی را به صورت غیرحضوری یا ارتقایی اخذ و امتحان دهد، نمره پایان نیم‌سال وی براساس ارزش عددی بیست محاسبه می‌گردد. ( بر اساس دستور العمل ابلاغی)

**تبصره ۴:** در صورتی که طلبه با عذر موجه در امتحانات میان نیم‌سال شرکت ننماید نمره پایان نیم‌سال براساس ارزش عددی هفده محاسبه می‌گردد.

**ماده ۵۵)** از مجموع بیست نمره امتحان کتبی در هر ماده درسی نظری دارای تحقیق الزامی، سه نمره به فعالیت کلاسی، پنج نمره به تحقیق الزامی و دوازده نمره به امتحان پایان نیم‌سال اختصاص می‌یابد و نمره امتحان شفاهی از بیست محاسبه می‌گردد.

**تبصره:** چنانچه طلبه با هماهنگی، درس دارای تحقیق الزامی را بصورت ارتقایی یا غیر حضوری اخذ نماید نمره پایان نیم‌سال وی بر اساس ارزش عددی ۱۵ محاسبه می‌گردد و ۵ نمره آن منوط به ارائه تحقیق است.

**ماده ۵۶)** امتحانات دروس ادبیات، فقه، اصول و عقاید در دروس عمومی (مشترک و پایه) به صورت کتبی و شفاهی و سایر دروس فقط به صورت کتبی برگزار می‌گردد.

**تبصره ۱:** در رشته فقه و معارف اسلامی امتحان شفاهی در دروس فقه شامل (فقه ۱ تا ۸) و اصول شامل (اصول ۱ تا ۶) است.

**تبصره ۲:** نسبت به برگزاری امتحان شفاهی در دروس اختصاصی بر اساس پیشنهاد گروه‌های علمی - تربیتی و تصویب شورای آموزشی واحد آموزشی عمل خواهد شد.

**ماده ۵۷)** حداقل نمره قبولی در مقطع کارشناسی در هر ماده درسی ۱۲ و نمره پایین تر از ۱۲ مردود محسوب می‌شود؛ در صورت مردودی، طلبه ملزم است آن درس را دوباره اخذ نماید.

**ماده ۵۸)** دروسی که علاوه بر امتحان کتبی، امتحان شفاهی نیز دارند حداقل نمره قبولی در هر کدام ۱۰ است مشروط بر این که میانگین دو نمره از دوازده کمتر نباشد.

**تبصره:** در صورت عدم اخذ نمره قبولی در یکی از امتحانات شفاهی یا کتبی، طلبه در آن درس مردود و براساس نظر گروه علمی و تربیتی مربوط، ملزم به تکرار آن درس یا موظف به امتحان کتبی یا شفاهی (حسب مورد) در نیم سال بعد است.

**ماده ۵۹)** واحد آموزشی ملزم است در پایان هر نیم سال پس از آخرین امتحان براساس جدول امتحانات، حداکثر تا ۴۵ روز برای کلیه طلباب کارنامه تحصیلی صادر کند.

**تبصره ۱:** نمرات کلیه دروس - اعم از قبولی و ردی - در کارنامه طلبه ثبت و در میانگین محاسبه خواهد شد.

**تبصره ۲:** در دروس ارتقایی و غیر حضوری علاوه بر درج نمره در ستون مربوط، در ملاحظات کارنامه نیز عنوان ارتقایی یا غیر حضوری تکرار می گردد.

**تبصره ۳:** نمرات دروس فوق برنامه نیز در کارنامه ثبت می شود ولیکن در معدل محاسبه نمی گردد. در صورت نیاز طلبه جهت ارائه نمرات فوق برنامه به سایر مراکز آموزشی، واحدهای فوق برنامه‌ی مندرج در کارنامه، رسمیت خواهد داشت.

**ماده ۶۰)** نمره پس از ثبت در کارنامه و کارتکس مربوط، غیر قابل تغییر بوده و تنها در صورت احراز اشتباه و تأیید رییس ارشد واحد آموزشی با موافقت معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup>، تغییر نمره ممکن است.

**ماده ۶۱)** در پایان هر نیم سال میانگین نمرات (اعم از قبولی و ردی) در کارنامه و در پایان دوره کارشناسی معدل میانگین نمرات هر نیم سال در کارتکس ثبت می شود.

**تبصره ۱:** تنظیم و صدور کارنامه تحصیلی و محاسبه میانگین نمرات براساس دستور العمل مربوط است که از سوی معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> ابلاغ می گردد.

**تبصره ۲:** دوره تابستانی به عنوان نیم سال تحصیلی محسوب نمی شود و نمرات این دوره تنها در میانگین کل محاسبه می گردد.

### ب) امتحانات ارتقایی

**ماده ۶۲)** واحد آموزشی می تواند برای طلاب امتحان ارتقایی برگزار نماید به شرط آنکه طلاب در یکی از دو گروه ذیل قرار گیرند:  
الف) طلاب مستعدی که در دو نیم سال متوالی حداقل واحدهای مصوب را با معدل بالای ۱۷ گذرانده اند و قبلاً نیز در موضوعی که متقاضی امتحان ارتقایی آن هستند، نمره کمتر از پانزده نداشته باشند.

ب) طلابی که در ابتدای معرفی به واحدهای آموزشی، دروسی را قبلاً خوانده و آمادگی امتحان دارند.

**تبصره:** در مورد طلابی که دارای وضعیت خاص هستند، براساس نظر گروه علمی - تربیتی مربوط و تأیید واحد آموزشی عمل می شود.

**ماده ۶۳)** طلاب در هر درس فقط برای یک بار می توانند در امتحان ارتقایی شرکت کنند.

**ماده ۶۴)** امتحانات ارتقایی همانند (از حیث کتبی و شفاهی) و همزمان با امتحانات عادی واحد آموزشی برگزار می گردد.

**تبصره:** در موارد خاص، واحد آموزشی می تواند امتحانات ارتقایی را در غیر از زمان فوق برگزار کند.

**ماده ۶۵)** در صورتی طلبه می تواند در امتحان ارتقایی شرکت کند که دروس مورد نظر جزو واحدهای اخذ شده نیم سال مربوط نباشد.

**ماده ۶۶)** امتحانات ارتقایی براساس برنامه آموزشی و متون مصوب المصطفی<sup>(ص)</sup> به عمل خواهد آمد.

**ماده ۶۷)** مقررات مربوط به امتحانات عادی شامل امتحانات ارتقایی و غیر حضوری نیز می شود و عدم شرکت در امتحانات بدون عذر موجه موجب درج نمره صفر در کارنامه می گردد.

### ج) ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

**ماده ۶۸)** ارزشیابی پیشرفت تحصیلی طلبه در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت او در کلاس، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات کتبی و شفاهی بین نیم سال و پایان نیم سال صورت می گیرد و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نیم سال تحصیلی براساس میانگین نمرات دروس و واحدهای درسی آن نیم سال می باشد.

**ماده ۶۹)** میانگین نمرات طلبه در هر نیم سال نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر این صورت، نام نویسی طلبه در نیم سال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

**تبصره:** واحد آموزشی موظف است موضوع مشروط بودن را کتباً به طلبه و معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> اطلاع داده و یک نسخه از آن را در پرونده آموزشی وی درج کند.

**ماده ۷۰)** در مقطع کارشناسی اگر طلبه طی دو نیم سال تحصیلی مشروط شود در هر مرحله ای از تحصیل که باشد واحد آموزشی می تواند با توجه به شرایط طلبه پرونده او را مسدود نماید.

**تبصره:** مشروط شدن در سه نیم سال متوالی یا چهار نیم سال متناوب، موجب لغو پرونده توسط واحد آموزشی می گردد.

### فصل نهم: انتخاب و تغییر رشته

**ماده (۷۱)** انتخاب رشته توسط طلبه انجام می‌گیرد و با تأیید واحد آموزشی قطعی می‌شود.

**تبصره (۱):** روند اجرایی تعیین رشته در هر نیم‌سال توسط کمیته‌ای مرکب از نمایندگان مدارس و معاونت آموزشی المصطفی مشخص می‌گردد.

**تبصره (۲):** در صورتی که انتخاب رشته، مستلزم تغییر واحد آموزشی باشد موافقت واحد آموزشی مقصد و تأیید نهایی معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> ضروری است.

**ماده (۷۲)** طلبه در طول دوران تحصیل در صورت داشتن کلیه شرایط با هماهنگی گروه‌های علمی - تربیتی مربوط و با موافقت واحد آموزشی می‌تواند فقط یک بار رشته تحصیلی خود را تغییر دهد. **تبصره:** طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل می‌توانند متقاضی تغییر رشته باشند:

۱- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲- گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی در رشته مربوط.

۳- معدل کل واحدهای گذرانده متقاضی کمتر از ۱۲ نباشد.

۴- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، متقاضی امکان گذراندن واحدهای درسی رشته جدید را داشته باشد.

۵- چنانچه تغییر رشته طلبه‌ای باعث انتقال وی از یک واحد آموزشی به واحد آموزشی دیگر شود، متقاضی علاوه بر دارا بودن شرایط تغییر رشته باید واجد شرایط انتقال نیز باشد.

**ماده (۷۳)** در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، طلبه موظف است در اولین نیم‌سال در رشته جدید نام نویسی کند.

**تبصره:** عدم نام نویسی در رشته جدید به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی شده و طلبه در طول دوران تحصیل حق تغییر رشته مجدد را نخواهد داشت.

**ماده ۷۴)** طلابی که پس از تغییر رشته، در رشته‌ی جدید مشغول به تحصیل می‌شوند، واحدهای درسی گذرانده شده‌ی آنها در رشته قبلی مورد بررسی قرار می‌گیرد و براساس ضوابط معادل سازی (فصل ۱۲) در مورد آنها عمل می‌شود.

**ماده ۷۵)** طلبه باید درخواست تغییر رشته خود را کتباً به انضمام مدارک لازم حداقل یک ماه پیش از شروع درس‌ها به معاونت آموزشی واحد آموزشی محل تحصیل خود تسلیم کند و واحد آموزشی نیز موظف است حداکثر دو هفته پس از دریافت درخواست طلبه پاسخ طلبه را با توجه به نظر گروه‌های علمی - تربیتی ارائه دهد.



### فصل دهم: انتقال

**ماده ۷۶** منظور از انتقال، تغییر محل تحصیل طلبه است.

**ماده ۷۷** شرایط انتقال:

- ۱- گذراندن یک نیمسال تحصیلی در واحد آموزشی مبدأ.
- ۲- باقی ماندن حداقل دو نیمسال تحصیلی از واحدهای درسی دوره.
- ۳- داشتن میانگین کل نمرات بالای ۱۲ نسبت به واحدهای اخذ شده پیشین.

**ماده ۷۸** طلبه در هر یک از دوره‌های تحصیلی فقط برای یک بار می‌تواند درخواست انتقال دهد.

**تبصره:** لازم است طلبه بعد از طی مراحل انتقال، خود را به واحد آموزشی مقصد معرفی کند؛ در صورت عدم معرفی، متخلف محسوب شده و طبق ضوابط با او برخورد می‌شود.

**ماده ۷۹** بعد از قطعی شدن انتقال طلبه، واحد آموزشی مبدأ می‌بایست، کلیه مدارک طلبه را به واحد آموزشی مقصد ارسال کند.

**ماده ۸۰** مراحل انتقال:

- ۱- درخواست کتبی طلبه از واحد آموزشی مبدأ.
- تبصره:** تقاضای انتقال طلبه حداقل یک ماه و نیم قبل از شروع درس می‌بایست تسلیم واحد آموزشی محل تحصیل گردد.
- ۲- موافقت واحد آموزشی مبدأ.
- تبصره:** واحد آموزشی مبدأ در صورت موافقت با انتقال، حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ وصول تقاضا موافقت خود را همراه تقاضا و سوابق آموزشی به واحد آموزشی مقصد ارسال می‌نماید.
- ۳- موافقت واحد آموزشی مقصد.

**تبصره:** واحد آموزشی مقصد مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ دریافت مدارک، نظر خود را نسبت به پذیرش یا عدم پذیرش اعلام کند.

۴- تأیید معاونت آموزشی المصطفی (ص).

**تبصره ۱:** معاونت آموزشی حداکثر ظرف مدت یک هفته، نتیجه نهایی را به طلبه، واحد آموزشی مبدأ و واحد آموزشی مقصد اعلام می نماید.

**تبصره ۲:** در صورتی که انتقال مستلزم تغییر رشته باشد لازم است طلبه شرایط تغییر رشته را هم داشته باشد.

**تبصره ۳:** در خصوص انتقال از شهرستان‌های دیگر به قم، پس از تأیید واحد آموزشی مبدأ و موافقت معاونت آموزشی المصطفی (ص)، طلبه به واحد آموزشی معرفی می گردد.

**تبصره ۴:** در خصوص انتقال از یک شهر به شهر دیگر، معاونت آموزشی المصطفی (ص) با امور طلاب و خانواده المصطفی (ص) هماهنگی لازم را انجام خواهد داد.

**تبصره ۵:** در مواردی که دوره آموزشی در مدرسه مبدأ وجود ندارد؛ معاونت آموزشی المصطفی (ص) می تواند شخصاً نسبت به انتقال طلاب تصمیم گیری کند.

### فصل یازدهم: طلبه مهمان

**ماده ۸۱)** در مواردی که طلبه به طور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با موافقت واحد آموزشی مبدأ و واحد آموزشی مقصد به عنوان طلبه مهمان محل تحصیل خود را به مدت معینی تغییر دهد.

**ماده ۸۲)** مهمان شدن طلبه در المصطفی<sup>(ص)</sup> به دو صورت انجام می پذیرد:

الف) مهمان شدن از یک واحد آموزشی به واحد آموزشی دیگر المصطفی<sup>(ص)</sup>.

ب) مهمان شدن از المصطفی<sup>(ص)</sup> به مراکز آموزشی معتبر دیگر.

**ماده ۸۳)** واحد آموزشی میزبان موظف است در طول مدت تحصیل طلبه در آن واحد، گزارش نمرات درسی طلبه و موارد ضروری دیگر را به واحد آموزشی مبدأ ارسال نماید.

### فصل دوازدهم: معادل سازی

**ماده ۸۴)** معادل سازی واحدهای درسی گذرانده شده پذیرفته شدگانی که قبلاً دروسی را در یکی از مراکز آموزشی مورد تأیید المصطفی<sup>(ص)</sup> در داخل یا خارج از کشور گذرانده اند، مشروط به شرایط ذیل است:

۱) سرفصل‌های دروس گذرانده شده طلبه با دروس برنامه المصطفی<sup>(ص)</sup> به تشخیص گروه علمی - تربیتی مربوط در واحد آموزشی مقصد حداقل ۷۵٪ اشتراک محتوایی داشته باشد و از نظر تعداد واحد کمتر نباشد.

۲) نمرات دروس گذرانده شده طلبه کمتر از ۱۲ نباشد.

۳) پذیرش دروس معادل سازی شده، مشروط به ارزیابی علمی طلبه توسط گروه علمی - تربیتی مربوط است.

**ماده ۸۵)** به ازای هر ۲۲ واحد درسی معادل سازی شده - براساس حداکثر واحدهای درسی - یک نیم‌سال از مدت مجاز تحصیل کسر می‌شود.

**ماده ۸۶)** دروس پذیرفته شده در کارنامه طلبه ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل نمرات طلبه در پایان تحصیل منظور می‌گردد.

### فصل سیزدهم: تحقیق پایانی

**ماده ۸۷)** طلبه موظف است پس از گذراندن ۳ واحدهای درسی، موضوع تحقیق پایانی خود را براساس آیین نامه تدوین تحقیق پایانی<sup>۴</sup> مقطع کارشناسی انتخاب نماید.

**ماده ۸۸)** طلبه پس از انتخاب موضوع تحقیق پایانی تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است، موظف است براساس تقویم تحصیلی المصطفی<sup>(ص)</sup> در نیم سالهای بعد نیز برای آن ثبت نام کند؛ در این صورت نمره تحقیق پایانی پس از دفاع در آخرین نیم سال تحصیلی ثبت نام شده، وارد کارنامه طلبه می شود و در میانگین منظور خواهد شد.

### فصل چهاردهم: فراغت از تحصیل

**ماده ۸۹)** طلبه‌ای که کلیه واحدهای درسی دوره کردانی یا کارشناسی را طبق برنامه مصوب و بر اساس این آیین‌نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ‌التحصیل این دوره (حسب مورد) شناخته می‌شود.

**ماده ۹۰)** مدرک کردانی یا کارشناسی به کسانی داده می‌شود که شرایط زیر در مورد آنان احراز شده باشد:

۱- اتمام دوره در مدت زمان مجاز تحصیل.

۲- دارا بودن معدل کل حداقل ۱۲.

۳- آشنایی به زبان فارسی در حد متوسط.

**تبصره:** مواردی که کمیته انضباطی المصطفی<sup>(ص)</sup> طبق آیین‌نامه مربوط از اعطای مدرک به طلبه خودداری کند، مدرک به او تعلق نمی‌گیرد.

**ماده ۹۱)** تاریخ فراغت از تحصیل، پس از اعلام نتایج آخرین نمرات دروس دوره کارشناسی خواهد بود.

**ماده ۹۲)** واحدهای آموزشی موظفند حداکثر دو ماه پس از آخرین امتحان طلبه مراتب فارغ‌التحصیلی طلبه را به منظور صدور مدرک به معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> اعلام نمایند.

**ماده ۹۳)** مدرک تحصیلی پس از تأیید معاونت آموزشی المصطفی<sup>(ص)</sup> و امضای ریاست المصطفی<sup>(ص)</sup> قطعی می‌گردد.

**ماده ۹۴)** طلبه‌ای که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی محروم می‌شود، در صورتی که واحدهای مقطع پایین‌تر رشته‌ی مربوط را تا سقف مجاز، با موفقیت گذرانده باشد، و میانگین کل نمرات او در این واحدها کمتر از ۱۲ نباشد، می‌تواند با رعایت سایر ضوابط مربوط، مدرک مرسوم دوره پایین‌تر را در آن رشته دریافت نماید.

**ماده ۹۵)** میانگین کل نمرات طلبه در پایان دوره تحصیل، باید حداقل ۱۲ باشد، تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک

کاردانی یا کارشناسی دریافت کند. در صورتی که میانگین نمرات طلبه از ۱۲ کمتر باشد، چنانچه از نظر طول تحصیل مانعی نداشته باشد می‌تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی به میزان یک نیم‌سال از درسهایی را که با نمره کمتر از ۱۲ قبول شده است، مجدداً انتخاب و آن درس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید.

**تبصره:** به طلابی که معدل آنها بین ۱۰ تا ۱۲ باشد، گواهی اتمام دوره‌ی مربوط اعطا می‌شود و مدرک کاردانی و کارشناسی به او تعلق نمی‌گیرد.